

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/49/2001

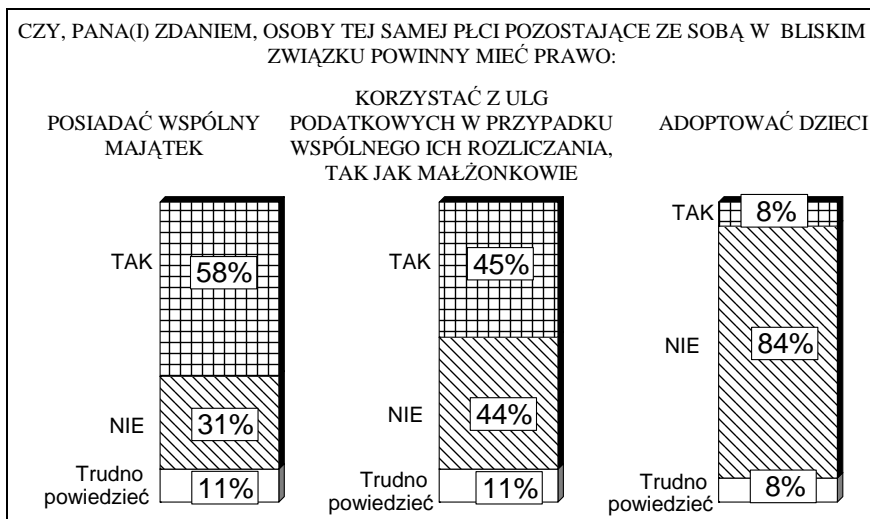
POSTAWY WOBEC MAŁŻEŃSTW HOMOSEKSUALISTÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Większość Polaków jest zdania, że jedynie mężczyzna i kobieta mogą zawrzeć małżeństwo. Ponad dwie trzecie badanych (69%) sprzeciwia się stwarzaniu homoseksualistom prawnej możliwości zawarcia związku małżeńskiego. O tym, że dwie osoby tej samej płci powinny mieć prawo wejść w taki związek, przekonany jest co czwarty respondent (24%), ale wyraźnego poparcia udziela zdecydowana mniejszość tej grupy.
- ◆ Polacy są zdecydowanie przeciwni umożliwieniu parom gejų lub lesbijek adoptowania dzieci. Zgodę na tego rodzaju adopcję wyraża mniej niż co dziesiąty Polak (8%), a dziesięciokrotnie większa grupa (84%) jest temu przeciwna. Mniej wątpliwości budzą ekonomiczne aspekty uznania par homoseksualnych: 58% badanych akceptuje posiadanie przez takie pary wspólnego majątku, a 45% - korzystanie z ulg podatkowych.

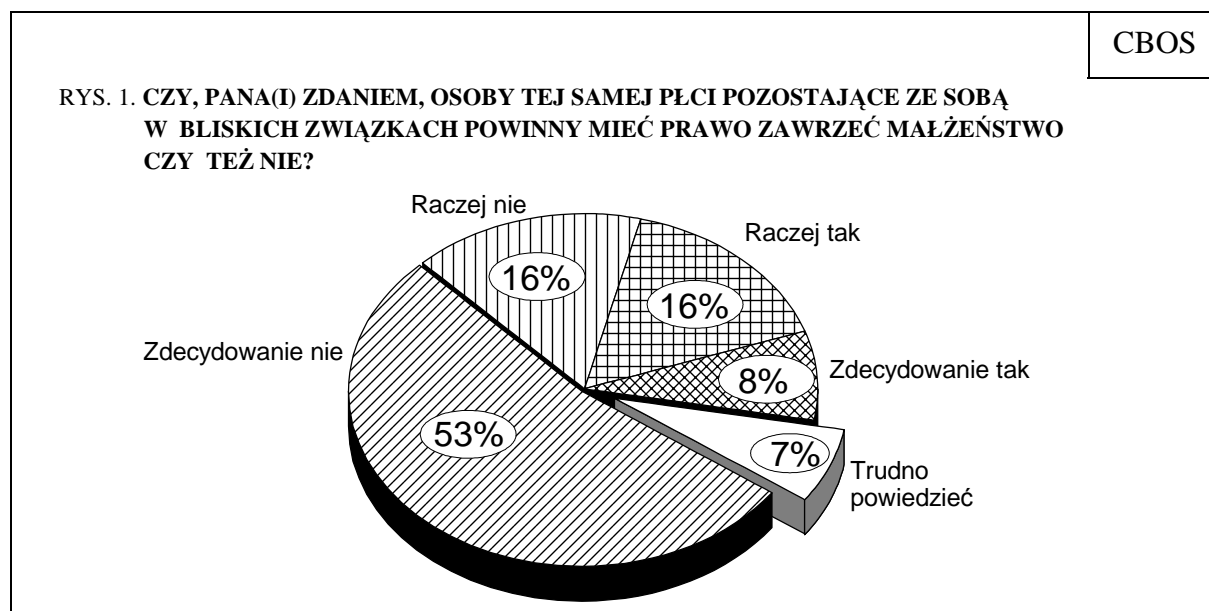

- ◆ Tylko co dwudziesty Polak (5%) sądzi, że homoseksualizm jest zachowaniem normalnym. W opinii przeważającej większości Polaków (88%), jest to odstępstwo od normy. Respondenci są podzieleni co do postulowanego traktowania osób o tej orientacji. Grupa badanych sądzących, że należy je tolerować (47%), jest trochę większa niż niezgadających się na tolerancję (41%).

Przyjęcie przez parlament Holandii ustawy umożliwiającej parom homoseksualnym zawieranie małżeństw, z czym wiąże się m.in. prawo do adopcji dzieci, wywołało też dyskusje w Polsce. W kwietniowym sondażu¹, przeprowadzonym w tydzień po pierwszej uroczystości zaślubin gejów i lesbijek w Amsterdamie, respondenci wyrażali swoje opinie na temat takich rozwiązań, gdyby były przyjęte w Polsce.

AKCEPTACJA MAŁŻEŃSTW OSÓB TEJ SAMEJ PŁCI

Zdecydowana większość Polaków sprzeciwia się stwarzaniu homoseksualistom prawnej możliwości zawarcia związku małżeńskiego. O tym, że dwie osoby tej samej płci powinny mieć do tego prawo, przekonany jest co czwarty respondent, przy czym niespełna co dziesiąty wyraża zdecydowanie pozytywną opinię. Natomiast wśród odrzucających taką możliwość opinie zdecydowane stanowią większość.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (131) przeprowadzono w dniach 6-9 kwietnia 2001 roku na 1036-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

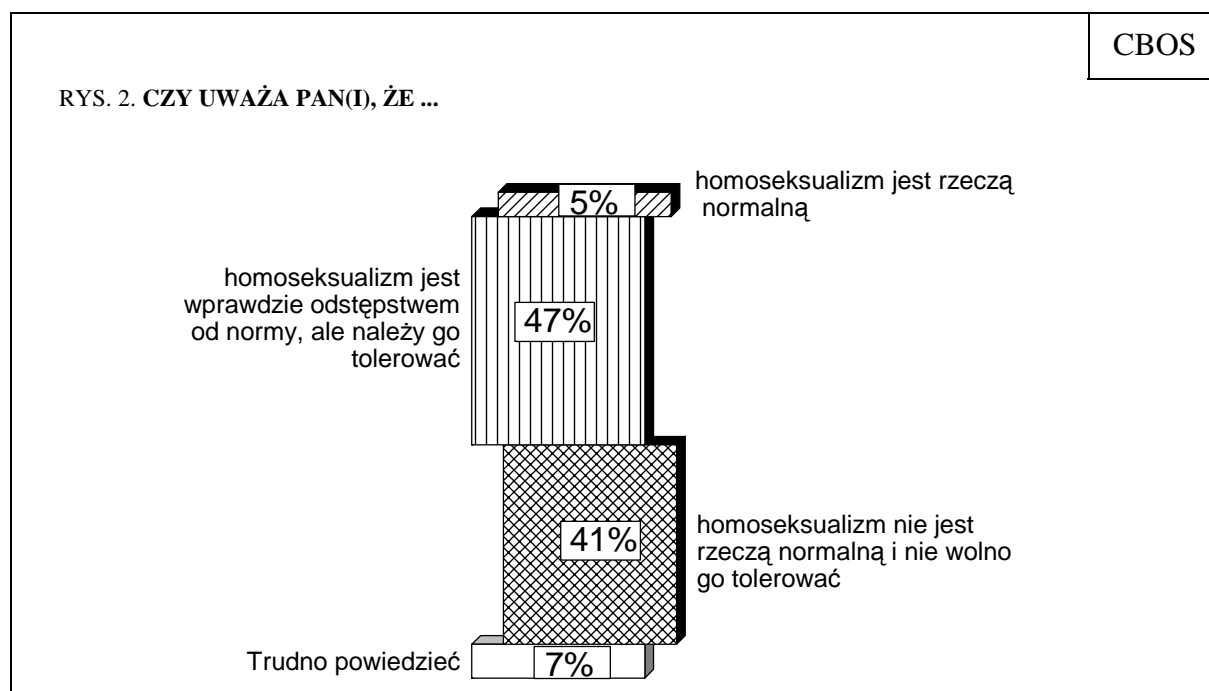
Na opinie o dopuszczalności małżeństw zawieranych między osobami tej samej płci wyraźnie wpływa religijność ankietowanych mierzona częstością praktyk. Negatywne w tej kwestii stanowisko Kościoła podziela 89% respondentów uczestniczących w nabożeństwach kilka razy w tygodniu i 78% biorących w nich udział raz w tygodniu. Badani niepraktykujący mają w tej sprawie podzielone zdania: blisko połowa (46%) zgadza się na udzielanie ślubów parom homoseksualnym i niemal tyle samo (48%) wyraża sprzeciw.

Wraz z wiekiem maleje akceptacja takich małżeństw. Wśród najmłodszych sprzeciw (52%) jedynie nieznacznie przeważa nad aprobatą (46%). Dla porównania, wśród najstarszych badanych 82% wyraża dezaprobatę.

Akceptowaniu prawnej legalizacji związków homoseksualnych sprzyja wykształcenie. Im badani są lepiej wykształceni, tym częściej opowiadają się za stworzeniem takiej możliwości.

HOMOSEKSUALIZM: NORMA CZY ODSTĘPSTWO

W opinii przeważającej większości Polaków homoseksualizm jest odstępstwem od normy. Tylko co dwudziesty ankietowany sądzi, że jest to zachowanie normalne.

Badani uznający homoseksualizm za odstępstwo od normy są podzieleni co do postulowanego traktowania osób o tej orientacji. Liczba respondentów, którzy skłaniają się ku tolerowaniu takich osób (47%), jest trochę większa niż wyrażających sprzeciw (41%).

Do zmiennych społeczno-demograficznych różnicujących odpowiedzi na to pytanie należą: wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania i dochody. Im starsi są respondenci, tym częściej sądzą, że orientacji homoseksualnej nie wolno tolerować: przekonanie takie ma jedna trzecia wśród osób najmłodszych, a dwie trzecie - wśród najstarszych.

Osoby zadowolone z własnych warunków materialnych częściej zgadzają się na tolerowanie homoseksualizmu niż oceniający je negatywnie. Tolerancja dla osób o tej orientacji rośnie wraz ze wzrostem wykształcenia. Różnice są tu bardzo wyraźne: za tolerowaniem homoseksualizmu opowiada się jedna czwarta badanych z wykształceniem podstawowym i trzy czwarte - z wyższym.

Opinie na ten temat są związane z religijnością respondentów. Wśród badanych uczestniczących w nabożeństwach co tydzień lub częściej największą grupę stanowią przeciwnicy tolerowania homoseksualistów, a wśród uczestniczących rzadziej lub niepraktykujących - dominują zwolennicy.

Badani uważający homoseksualizm za dewiację, której nie należy tolerować, są niemal jednomyślni w odmowie przyznania osobom o takiej orientacji prawa do wchodzenia w związki małżeńskie. Wśród respondentów sądzących, że homoseksualizm jest odstępstwem od normy, które jednak należy tolerować, zdania są podzielone: sprzeciw nieznacznie przeważa nad aprobatą. Natomiast wśród osób, które uważają homoseksualizm za rzecz normalną, większość opowiada się za zrównaniem w prawie związków ludzi o tej orientacji i związków heteroseksualnych.

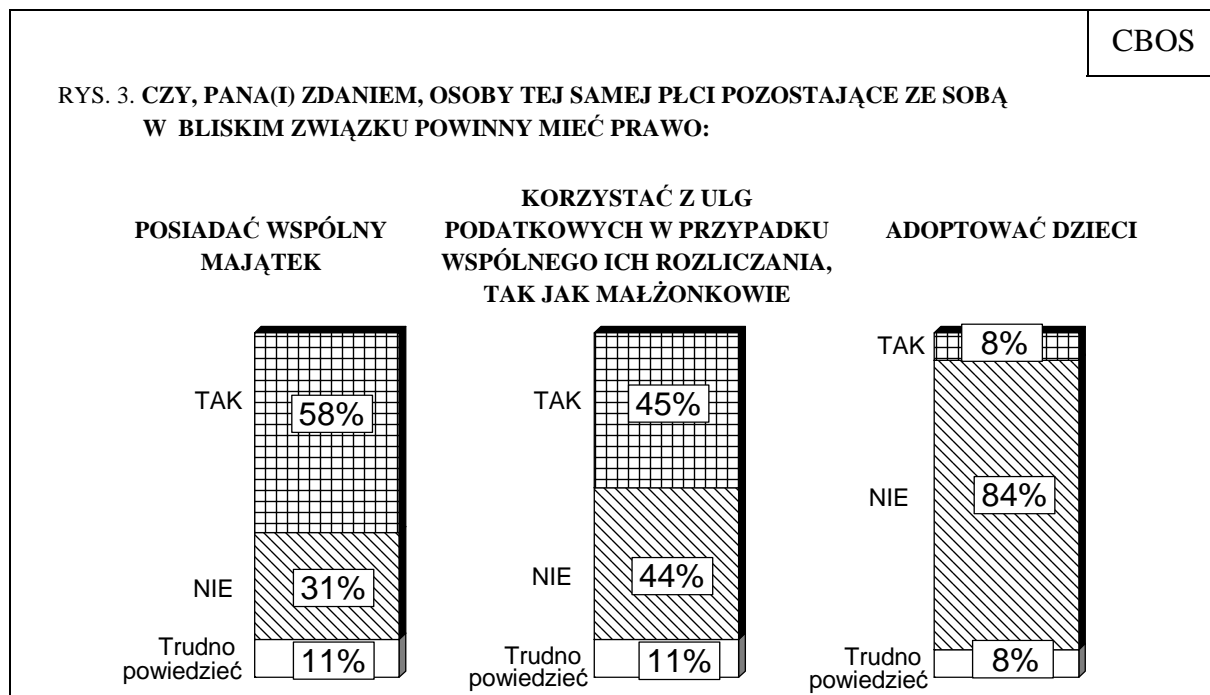
Tabela 1

Czy uważa Pan(i), że:	Czy, Pana(i) zdaniem, osoby tej samej płci pozostające ze sobą w bliskich związkach powinny mieć prawo zawrzeć małżeństwo czy też nie?	
	Tak	Nie
	w procentach	
– homoseksualizm nie jest rzeczą normalną i nie wolno go tolerować	4	93
– homoseksualizm jest wprawdzie odstępstwem od normy, ale należy go tolerować	41	52
– homoseksualizm jest rzeczą normalną	64	27

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

SPÓLECZNA AKCEPTACJA PRAW DLA HOMOSEKSUALISTÓW

W niektórych krajach Europy (np. we Francji) istnieje możliwość zarejestrowania związku dwojga ludzi jednej płci rodzącego skutki prawne, lecz nie takie jak małżeństwo. Zapytaliśmy Polaków, czy skłonni byłiby dopuścić, by pary homoseksualne miały prawną możliwość prowadzenia wspólnych czynności, zarówno w sferze ekonomicznej, jak i poza nią.

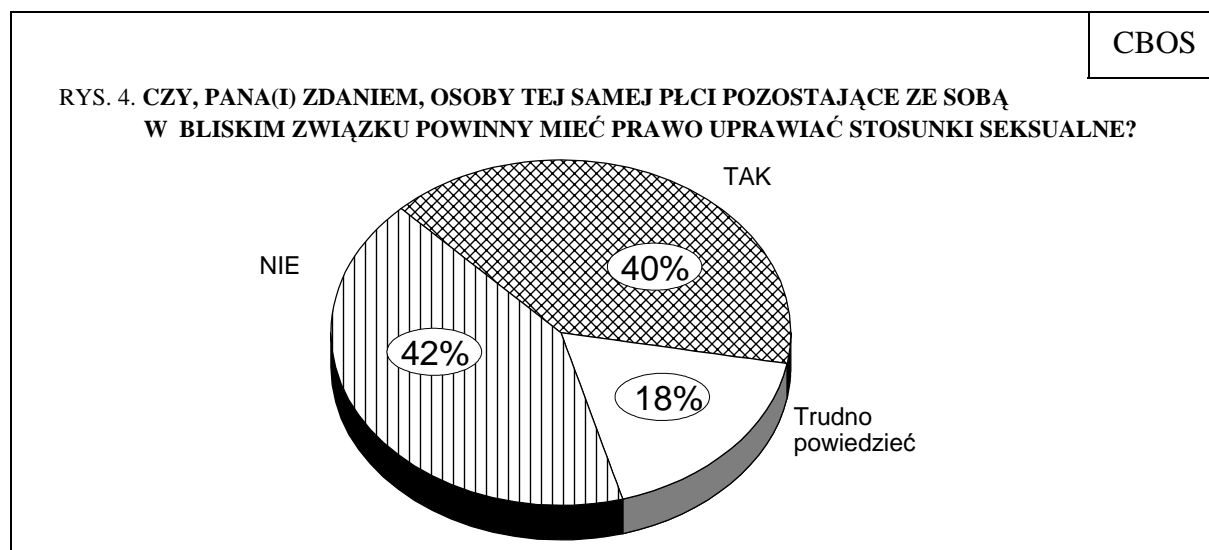

Wspólnota majątkowa par tworzonych przez dwóch mężczyzn lub dwie kobiety nie budzi zastrzeżeń u większości respondentów. Ponad połowa badanych (58%) sądzi, że takie pary powinny mieć prawo posiadać wspólny majątek, a prawie jedna trzecia (31%) jest przeciwnego zdania.

Więcej wątpliwości budzi przyznanie parom homoseksualnym ulg podatkowych w przypadku wspólnego rozliczania się z fiskusem - grupy badanych akceptujących i odrzucających taką możliwość są równoliczne.

Najwięcej sprzeciwu budzi w społeczeństwie umożliwienie parom gejów lub lesbijek adoptowania dzieci. Mniej niż co dziesiąty Polak (8%) akceptuje to rozwiązanie, a dziesięciokrotnie większa grupa jest mu przeciwna. Stosunkowo najbardziej tolerancyjni w tej sprawie są najmłodsi badani (w wieku do 24 lat).

Znacząca grupa Polaków opowiada się za ograniczeniem swobody dla gejów i lesbijek także w sferze intymnej. Dwie piąte badanych sądzi, że powinno się im zabronić uprawiania stosunków seksualnych. Taka sama liczebnie grupa uważa, iż prawo nie powinno sięgać życia prywatnego dwojga ludzi.

Społeczeństwo polskie niechętnie odnosi się do prawnego usankcjonowania związków gejów i lesbijek. Wyrażna większość uważa, że małżeństwo powinno być wyłącznie związkiem heteroseksualnym. Szczególnie wyraźny jest sprzeciw wobec umożliwienia parom homoseksualnym adopcji dzieci. Takie poglądy spowodowane są przekonaniem, że homoseksualizm jest odstępstwem od normy - społeczeństwo różni się jedynie w stopniu tolerancji wobec niego.

Porównując wyniki otrzymane w Polsce z danymi z krajów Europy Zachodniej można stwierdzić, że reakcje na homoseksualizm są u nas bardziej negatywne. Pytania podobne do zamieszczonych w naszym sondażu zadał w styczniu 2000 roku brytyjski instytut MORI. W Wielkiej Brytanii 45% badanych skłonnych było zaakceptować małżeństwa gejów (46% się temu sprzeciwiło), a 33% zgadzało się, aby pary takie mogły adoptować dzieci (55% wyrażało sprzeciw).

Opracował

Michał WENZEL